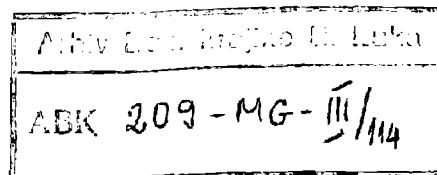

ARHIV BOSANSKE KRAJINE
BANJA LUKA

SURUČIĆ BRANKO :

"ILEGALNI DOLAZAK ANDJE KNEŽEVIĆ U BANJU LUKU "

L e g e n d a :

- dvije strane stranice mašinom kucanog teksta sa potpisom i korekcijama Branka Suručića ;
- sjećanja dobivena 31.januara 1974.godine;
- SADRŽAJ SJECANJA: odluka Oblasnog komiteta o slanju Andje Knežević u Banju Luku na dužnost sekretara Mjesnog komiteta; sastav centralne partijske ćelije u Banjoj Luci početkom septembra 1943.godine.-
- sjećanja u jednom primjerku, originalu sa rukopisnim korekcijama autora.-

-----

K N E Ž E V I Ć   A N D J A

Rođena je u nekom selu kod Prijedora. U Prijedoru je pohađjala gimnaziju. Kao progresivna omladinka primljena je u SKOJ. Prisustvovala je na Okružnoj konferenciji SKOJ-a u Prijedoru, krajem maja 1942. godine.

Godine 1943. bila je član Okružnog komiteta KPJ i član, odnosno sekretar Okružnog komiteta SKOJ-a za Kozaru.

U ljeto 1944. godine sekretar je Okružnog komiteta SKOJ-a i član Okružnog komiteta KPJ u Drvaru.

Po odluci Oblasnog komiteta, u martu ili početkom aprila 1943. godine poslana je u Banju Luku na dužnost sekretara ilegalnog Mjesnog komiteta.

Trebalo je da se ilegalno ubaci u grad. Budući da je Branko Suručić održavao veze sa Banjom Lukom, pozvao ga je Hajro Kapetanović i dao mu zadatak da Andju ubaci u Banju Luku. Branko Suručić bio je tada na dužnosti komesara Komande mjesta za Bosansku Gradšku sa sjedištem u Gornjim Podgradcima.

Međutim, iskrsle su teškoće. Sve je trebalo tako organizirati da sigurnost bude obezbjedjena. U toku cijelog mjeseca ~~marata~~ aprila na razne načine pokušavao se realizirati zadatak. Prije svega, morala se nabaviti autentična legitimacija ne samo da bi mogla ući u grad nego da se u njemu kasnije može i kretati.

Oko svih tih detalja teka pripreme i izvođenja zadatka Branko je želio da se sve što prije i sigurno obavi. O svemu tome bilo je govora na sastanku Mjesnog komiteta.

Preko TATIĆ MILOŠA, koji sada živi u Banjoj Luci u naselju Borik, dobivena je legitimacija sa autentičnim potpisom kotarskog predstojnika u Banjoj Luci, ali nije bilo štambilja. Pokušaj sa prekopiranjem nije dao očekivani rezultat. Naime, kopija nije bila uspješna. Međutim, i sa evakvom kopijom Andja Knežević htjela je da podje u Banju Luku. Falsifikat se mogao pažljivijim pregledom ustanoviti. No, to je bilo odviše riskantno. Pošto je bio zadužen za ubacivanje

Andje u grad, Branko Suručić se odlučio za jednu drugu soluciju. Ilegalnim kanalima zatražio je sastanak sa predstavnikom partijske organizacije iz Banje Luke. Na sastanak je iz Banje Luke došao ~~ing.~~ Avg. Avdo Djumrukčić. Sastanak je održan u selu Glamečani u kući Mike Crnića.

Branko je obavjestio Djumrukčića da na svaki način nabavi zvaničnu legitimaciju sa potpisem i štambiljem. Nije prošle dugo vremena i legitimacija je dobivena iz Banje Luke.

Sa pravom legitimacijom Andja je mogla da krene na put u Banju Luku. U selu Glamečani ušla je u jedan kamion. Kamion je bio vojnički.

Andja je došla u Banju luku oko 10. maja 1944. godine. U Banjoj Luci ilegalno je radila kao sekretar Mjesnog komiteta sve do u jesen 1944. Uoči napada na Banju Luku prešla je na oslobođenu teritoriju.

Zahvaljujući njoj razvio se ilegalni rad u gradu. Iz Banje Luke održavala je stalnu vezu sa Hajrem Kapetanićem, a potom i Slobodanom Marjanovićem.

Do dolaska Andje za sekretara Mjesnog komiteta ilegalnim partijskim radom rukovodio je Suljo Mandžuka. Poslove Mjesnog komiteta vršila je Centralna partijska ćelija. Naime, od odlaska Zage Umičević i Ibze Sarača na slobodnu teritoriju rad Mjesnog komiteta je zamro. Od ljeta 1942. godine zadatke komiteta vršila je tzv. centralna partijska ćelija.

Na sastanku ~~Okružnog komiteta~~ KPJ za Kezaru, negdje krajem avgusta ili početkom septembra 1943. godine, na kome je prisustvovao i Suljo Mandžuka, koji je ilegalno došao iz Banje Luke, rečeno mu je da centralna partijska ćelija djeluje kao Mjesni komitet. Članovi ove ćelije bili su Suljo Mandžuka, Munib Čerimić, a možda i Fahrudin Džin i Ishak Maglajlić. Više o ovome svakako zna Munir Kadić, naročito o ^{partijskom} ilegalnom radu u tom periodu.

Kolike je poznato, dolazak Andje za sekretara razvio je partijsku i uopšte ilegalnu aktivnost.

Podatke dao 31. januara 74.

Branko Suručić *B. Suručić*
Pribilježio M. Vukmanović

